

Kiezen voor de toekomst

Economisch zwaar weer hindert kabinet niet in uitgavendrift

De Nederlandse economie krimpt als gevolg van de kredietcrisis in 2009 naar verwachting met een ongekeerde omvang van 4,75%. Voor 2010 wordt een nulgroei verwacht. Ten opzichte van het scenario waarop het kabinet haar uitgaven heeft gebaseerd (gemiddelde economische groeiverwachting 2% per jaar), is het bbp-verlies ongeveer 9%. De VVD heeft vanaf het aantreden van Balkenende IV al gewaarschuwd dat het kabinet zich rijk rekende. Toch blijft het kabinet - tegen beter weten in - doorgaan met haar uitgavenexplosie alsof de economie nog steeds de wind mee heeft. Waar iedereen de broekriem moeten aanhalen (gezinnen moeten het met minder dan 1% inflatie doen) leeft de overheid op grote voet voort. Tussen 2008 en 2010 stijgen de netto uitgaven met 29 miljard euro, gemiddeld zo'n slordige 7% per jaar. Zelfs in een hoogconjunctuur kan de economie een dergelijk groeipercentage niet bijbenen, laat staan in deze tijd. We moeten er bovendien ernstig rekening mee houden dat we op de middellange termijn een lagere economische groei zullen zien dan we gewend zijn.

Kabinet laat collectieve sector uit zijn voegen groeien

Vorig jaar constateerde de VVD dat het kabinet de uitgaven in 2 jaar tijd met maar liefst 25 miljard liet groeien. Volgens de Miljoenennota 2010 stijgen de overheidsuitgaven komend jaar weer met 11 miljard. Daarentegen zien we als gevolg van de economische malaise de inkomsten fors tegenvallen. De geraamde tegenvaller in belasting- en premie-inkomsten bedraagt voor 2009 24 miljard en voor 2010 maar liefst 31 miljard. Ook de tegenvallende aardgasbaten slaan een groot gat in de begroting. Waar VVD-minister van Financien Gerrit Zalm in 12 jaar tijd de collectieve uitgavenquote (aandeel overheidsuitgaven ten opzichte van de totale economie (bbp)) met 10 punten heeft weten terug te brengen, is PvdA-minister Wouter Bos er in 3 jaar in geslaagd deze alweer met 5 ½ punten op te voeren. De bruto collectieve uitgaven stijgen sinds het aantreden van dit kabinet van 45,6% bbp in 2007 naar 51% in 2010. De overheid eet hiermee een steeds groter deel van de welvaartskoek op en dat gaat ten koste van de welvaart van gezinnen en bedrijven. Op dit moment wordt dit door het kabinet op de pof gefinancierd, maar deze schuld zal vroeg of laat toch moeten worden terugbetaald.

Begrotingstekort neemt angstaanjagende vormen aan

Waar het kabinet vorig jaar nog uitging van een begrotingsoverschot van 0,7% bbp (overschot van 4,2 miljard euro) stevenen we nu af op een begrotingstekort van 4,8% bbp in 2009 en 6,7% bbp in 2010. Of met andere woorden: in 2009 moeten we al € 26,7 miljard euro lenen om het huishoudboekje sluitend te krijgen en in 2010 maar liefst 36,5 miljard. De staatsschuld loopt in rap tempo op en ontspoord volledig. Volgens het Europese Groei- en Stabiliteitspact is Nederland in een buitensporig tekort-situatie beland. Over de oplopende staatsschuld moet steeds meer rente betaald worden. In 2010 betalen we al ruim 1,5 miljard euro meer aan rente dan in 2008. Stijgende rentelasten zullen in toenemende mate collectieve voorzieningen zoals zorg en onderwijs verdringen. Inmiddels betalen we aan rente al meer dan aan basisonderwijs. Over een paar jaar zullen de uitgaven aan rente die van basisonderwijs en voortgezet onderwijs overstijgen. Als we niet snel de tering naar

de nering zetten komen essentiële publieke taken in het gedrang. Zelfs als de economie terugkeert naar een groei zoals we gewend waren voor de crisis (zo'n 2% gemiddeld per jaar), verbetert het tekort nauwelijks en groet de schuld per jaar met ongeveer 30 miljard euro. Als elke baby die wordt geboren met de extra schuldenlast in zijn geboortjaar wordt opgezadeld, bedraagt de rekening 160.000 euro per baby.

Tijd om orde op zaken te stellen...

De VVD maakt zich ernstig zorgen over de houdbaarheid van de overheidsfinanciën. Vroeg of laat krijgen we de rekening gepresenteerd van het feit dat de overheid onder dit kabinet thans op veel te grote voet leeft. De huidige tekorten moeten immers niet alleen worden ingelopen, maar ook worden terugbetaald. Uitstel van plannen en van politieke besluitvorming over de vraag hoe het huishoudboekje op orde wordt gebracht, leidt tot onzekerheid, en daarmee tot een slechter investeringsklimaat. Tijd om orde op zaken te stellen.

...en de tering naar de nering te zetten

Om de overheidsfinanciën gezond te maken moet worden bezuinigd of moeten de belastingen worden verhoogd. Lastenverzwaringen die werken minder aantrekkelijk maken hinderen het herstel. Belastingen werken als vergif voor de economie en tasten het groeivermogen aan. Dat kost welvaart en banen. Gerichte belastingverlaging daarentegen is een beter medicijn voor herstel. De VVD vindt dat daarom de tering naar de nering moet worden gezet. Er moet minder worden uitgegeven, de lasten moeten niet worden verzwwaard maar juist worden verlicht en het tekort moet worden beperkt.

Een kleinere overheid en minder regels leiden tot belastingverlaging, economische groei en dus meer banen en een solidere begroting.

De prioriteiten van de VVD in deze tegenbegroting kunnen dan ook als volgt worden samengevat:

1. Gezond maken van de overheidsfinanciën door de uitgavenexplosie om te buigen, de lasten te verlichten in plaats van te verzwaren en een kleiner tekort. Daarbij schrapt de VVD in de linkse hobbies van het kabinet; wordt gewerkt aan een kleinere, efficiënte en slagvaardige overheid; worden maatregelen voorgesteld die mensen aanmoedigen i.p.v. ontmoedigen om een nieuwe baan te zoeken en wordt zorg betaalbaar gehouden. Per saldo loopt het tekort bij de VVD daardoor in 2010 al fors minder op dan bij het kabinet. Daarnaast geeft de VVD een doorkijkje in structureel herstel van de overheidsfinanciën.
2. De VVD draait onverantwoorde bezuinigingen op veiligheid (politie en defensie) terug en investeert in 3400 extra agenten op straat.
3. De VVD investeert extra in wegen en kwaliteit van het onderwijs.
4. De VVD zorgt voor netto lastenverlichting voor gezinnen en bedrijven en geeft de bouwsector een impuls door verbouw van woningen aantrekkelijk te maken.

Tegenbegroting “kiezen voor de toekomst” in één oogopslag

Ombuigingen	2010	2011	Structureel
Kleinere overheid	2300	2990	3955
Minder subsidies	3489	6185	7461
Activerende sociale zekerheid	1579	2630	5200
Betaalbare zorg	3150	3369	3930
Terugdraaien crisismaatregelen	710	506	
Overige lange termijnmaatregelen	4	462	5600
Subtotaal	11232	15692	26146
Terugdraaien fiscale subsidies	1290	1550	2110
Totaal	12522	17242	28256

Intensiveringen	2010	2011	Structureel
Politie (terugdraaien bezuiniging)	120	160	190
Extra politie-agenten	50	50	50
Onderwijs en kennis	80	300	1000
Mobiliteitsplan	250	500	500
Defensie (terugdraaien bezuiniging)	60	80	100
Impuls launching customer	30	60	
Totaal	590	1150	1840

Lastenverlichting	2010	2011	Structureel
Afschaffen overdrachtsbelasting Woningen	2030	2030	pm
Laag BTW-tarief onderhoud en verbouw woning	235		
Arbeidskorting omhoog met € 100,--	700	700	700
Successierecht halveren per 1/7/09 en op termijn afschaffen	430	860	1720
Afschaffen verpakkingenbelasting	250	250	250
Lager tarief loon- en inkomstenbelasting	750	1500	3000
Terugdraaien Bos-belasting 65+ers		Pm	900
Grondslageffect ink.afh. bijdrage ZVW	90	90	90
Lagere ZVW-premie werkgevers	220	220	220
Lagere ZVW-premie huishoudens	330	330	330
Lagere ZVW-premie huishoudens ivm eigen risico	1250	1250	1250
Totaal	6285	7230	8460

Effect op EMU-saldo	2010	2011	Structureel
vermindering staatsschuld			
Totaal	5647	8862	17956

Toelichting intensiveringen

Intensiveringen	2010	2011	Structureel
Politie (terugdraaien bezuiniging)	120	160	190
Extra politie-agenten	50	50	50
Onderwijs en kennis	80	300	1000
Mobiliteitsplan	250	500	500
Defensie (terugdraaien bezuiniging)	60	80	100
Impuls launching customer	30	60	
Totaal	590	1150	1840

Het kabinet bezuinigt de komende jaren op politie. Dit gaat zonder twijfel ten koste van het “blauw op straat”, nu of in de toekomst. De VVD vindt dat onverantwoord, want het waarborgen van veiligheid is een klassieke kerntaak van de overheid. “Blauw op straat” is ook het beste middel om het veiligheidsgevoel van de burger te vergroten. Daarom investeert de VVD ook nog eens in extra agenten. In totaal biedt de VVD de financiële ruimte voor 3400 extra agenten op straat.

Nederland is voor haar economische verdien capaciteit steeds meer afhankelijk van kennis en een goed opgeleide beroepsbevolking. Ons onderwijs moet dus naar de top, om de denkkraft van Nederland te versterken. De zesjescultuur, de middelmatigheid; verveelde studenten die een vak kunnen halen zonder het boek geopend te hebben: Wij kunnen ons dit als kennisland niet langer permitteren. De VVD trekt daarom ruim een miljard uit om te investeren in kwaliteit van onderwijs. Dat betekent meer geld voor inspirerende docenten, voor betere begeleiding en voor maatwerk in plaats van massatentamens. Dan ontstaan er werkelijk topopleidingen en trekken we talent naar Nederland, in plaats van het af te stoten. Gezien de staat van de overheidsfinanciën is een miljard extra de komende jaren niet makkelijk vrij te spelen. De VVD maakt daarom een fundamentele keuze en voert geleidelijk een toegankelijk leenstelsel in en verdeelt daarmee de kosten van het hoger onderwijs eerlijker tussen overheid en eindgebruiker.

Nederland loopt steeds verder vast. Al jaren wordt wegeaanleg gefrustreerd door stroperige besluitvorming en omvangrijke inspraakprocedures. De Crisis- en Herstelwet die door het kabinet is aangekondigd is inmiddels met veel kritiek door de Raad van State ontvangen. De VVD wil echt schoon schip maken door belemmerende maatregelen weg te nemen en Nederland weer op weg helpen. Als de aanleg van wegen weer op gang komt, kan de inhaalslag beginnen. Om de nodige extra wegen en wegverbredingen te kunnen bekostigen reserveert de VVD voor de komende tien jaar 5 miljard euro extra.

Het kabinet heeft in de Miljoenennota 2010 aangekondigd dat ze aankomend jaar aanzienlijk wil bezuinigen op defensie. De VVD vindt dit onverantwoord. Onze strijdkrachten zullen het overgrote deel van volgend jaar nog aanwezig zijn in Uruzgan. Richting het eind van 2010 heeft ons leger vier jaar gestreden in de oorlog tegen terrorisme. Dit heeft een enorm beslag gelegd op materieel en personeel. Defensie moet daarom de middelen behouden die nodig zijn om weer op krachten te komen.

De Algemene Rekenkamer heeft dit jaar vraagtekens gezet bij het nut van de subsidieregten van de overheid. De VVD heeft vorig jaar al geschetst hoe innovatie en duurzame ontwikkeling op een kosteneffectievere en efficiëntere wijze kan worden vormgegeven. De VVD wil dit langs drie sporen doen. Door bekostiging van onderzoek wordt de ontwikkeling van nieuwe producten op gang gehouden. Daarnaast kan de overheid garant staan voor risicovolle investeringen in technieken die zich aan het eind van de ontwikkelingsfase bevinden en moeten concurreren met bestaande producten. Ook kan de overheid zich in de rol van klant richten op innovatieve (duurzame) producten. Dit versterkt de marktpositie van deze producten, omdat er sneller voordeel kan worden genoten van de schaalvoordelen van een grotere afzet. Om hier een impuls aan te geven reserveert de VVD juist in tijden van crisis de komende twee jaar extra geld voor de staat als eerste klant.

Toelichting lastenverlichting

Lastenverlichting	2010	2011	Structureel
Afschaffen overdrachtsbelasting woningen	2030	2030	Pm
Laag BTW -tarief onderhoud en verbouw woning	235		
Afschaffen verpakkingenbelasting	250	250	250
Arbeidskorting omhoog met € 100,--	700	700	700
Lager tarief loon- en inkomstenbelasting	750	1500	3000
Terugdraaien Bos-belasting 65+ers		Pm	900
Successierecht halveren per 1/7/09 en op termijn afschaffen	430	860	1720
Grondslageffect ink.afh. bijdrage ZVW	90	90	90
Lagere ZVW -premie werkgevers	220	220	220
Lagere ZVW -premie huishoudens	330	330	330
Lagere ZVW -premie huishoudens ivm eigen risico	1250	1250	1250
Totaal	6285	7230	8460

De woningmarkt zit in het slop. Veel woningbezitters zien de waarde van een huis gestaag dalen. Dit heeft zijn weerslag op de consumptie en daarmee op de economie als geheel. Het is zaak dat de woningmarkt wordt gestabiliseerd. De VVD stelt daarom voor tijdelijk de overdrachtsbelasting op woningen af te schaffen. Dit betekent voor iemand die een huis koopt van 250.000 euro een voordeel van 15.000 euro. Door een dusdanig groot voordeel zullen potentiële huizenkopers snel in beweging komen. Indirect zal de bouwsector ook profijt hebben van een hogere omloopsnelheid op de woningmarkt. Een verhuizing brengt dikwijls een verbouwing met zich mee. Ook zullen mensen eerder verhuizen naar een nieuwbouwwoning als ze hun oude woning kunnen verkopen.

Om de bouwsector direct te stimuleren wil de VVD tijdelijk een verlaagd BTW -tarief voor de onderhoud en verbouw van woningen invoeren. Dit betekent een korting van 1.300 euro op een rekening van 10.000 euro van een aannemer, loodgieter, etc. De stimulans die van dit voordeel uitgaat zal de steeds verder opdrogende orderportefeuilles in de bouw weer aanvullen. Bovendien is het een generieke

maatregel die particuliere besteding uitlokt en daarmee ten goede komt aan de volle breedte van de bouwsector; van zzp'er tot grote aannemer.

De VVD blijft pleiten voor de afschaffing van de verpakkingentaks. Wat er ook bedacht wordt om het draaglijker te maken voor het bedrijfsleven, deze belasting blijft een ordinaire aanvulling op de schatkist onder het mom van groen beleid. De prikkel om minder verpakkingsmateriaal te gebruiken is zo laag dat enig positief milieueffect onzeker is. Het enige effect dat als een paal boven water staat is de administratieve last die aan het bedrijfsleven wordt opgelegd. Afschaffen dus!

Daar waar het kabinet doorgaat met lastenverzwaring en verdere nivellering kiest de VVD voor lastenverlichting. Ten eerste belooft de VVD alle werkenden met 100 euro minder belasting door de arbeidskorting te verhogen. Ook worden de tarieven van de loon- en inkomensbelasting in 2010 voor iedereen verlaagd met een half procent, oplopend tot twee procent in latere jaren.

De belasting op de AOW die volgend jaar wordt ingevoerd – de zogenaamde Bosbelasting – wil de VVD terug draaien. Mensen die hun hele leven hebben gewerkt en hebben bijgedragen aan hun oudedagsvoorziening hoeven wat de VVD betreft niet nog eens te betalen. Een dergelijke redenatie geldt voor de successierechten, oftewel de sterftaks. De belasting die men betaalt op erfenissen is wrang en onrechtvaardig. Oude mensen hebben vaak lang gespaard, bijvoorbeeld om hun huis af te betalen. Als ze overlijden is dat geld voor de erfgenamen, vaak de kinderen. Dan moet de overheid geen deel van de opbrengst opeisen in de vorm van 'successierecht'. De VVD stelt voor om de sterftaks volgend jaar te halveren om vervolgens in latere jaren deze taks volledig af te schaffen.

Ten slotte worden de premies voor de zorgverzekering verlaagd door enkele maatregelen die helpen om de zorg in de toekomst betaalbaar te houden. De VVD vindt dat het basispakket verkleind moet worden. De omvang van de collectief gefinancierde zorg wordt kleiner. De premie voor de algemene zorgverzekering kan dan omlaag. Dit betekent concreet dat iedereen voor zijn zorgverzekering jaarlijks gemiddeld 124 euro minder betaalt. Werkenden houden daarboven ook nog eens 15 euro extra over als gevolg van minder belastingen. Ook voor werkgevers betekenen de zorgmaatregelen een lastenverlichting. Zij kunnen ruim 34 euro per werknemer besparen op premieafdrachten in het kader van de zorgverzekeringwet.

Toelichting ombuigingen

<i>Een kleinere overheid</i>	2010	2011	Structureel
Efficiency rijksoverheid	500	870	1500
Stopzetten schuldsanering Antillen	700	20	40
Selectiever postennet BuZa	30	60	75
Affromen ILG	180	180	180
Stoppen invoering kilometerheffing	90	600	600
Efficiency lagere overheden	500	700	800
Afschaffen centra jeugd en gezin	150	200	200
Schrappen maatschappelijke stages	50	70	70
Afschaffen bemiddelingstaak CWI		100	200
Afschaffen CIZ		70	170
Afschaffen uitkering mantelzorgers	70	70	70
Afschaffen algemene adviesraden		20	20
Afschaffen ineffektieve aanpak probleemjongeren	30	30	30
Totaal	2300	2990	3955

Al jaren pleit de VVD voor een krachtige kleine overheid die sneller besluiten kan nemen. Wij vegen de trap van bovenaf schoon, door ten eerste het aantal ministeries te halveren. Een compact kernkabinet heeft meer slagvaardigheid. Ten tweede legt de VVD een efficiencytaakstelling op aan zowel het rijk als ook lagere overheden.

Afslanking van de overheid raakt ook het aantal ambtenaren. Door keuzes te maken, en taken te schrappen, kan de overheid prima functioneren met 36.000 ambtenaren minder. Ook houden de algemene adviesraden wat de VVD betreft op te bestaan. Tevens wil de VVD stoppen met kostenverslindende projecten die gedoemd zijn te mislukken; zoals kilometerheffing. Hierin wordt erg veel geld en mankracht gestopt; hetgeen door de automobilist moet worden opgehoest. Aangezien er geen meter asfalt voor terug komt, schaft de VVD dit project af.

De VVD heeft een overheid voor ogen die zich niet onnodig bemoeit met zaken die mensen zelf kunnen regelen. Centra voor jeugd en gezin, de bemiddelingstaak CWI en het CIZ schaffen wij af. De uitkering voor mantelzorgers wordt geschrapt; het zorgen voor een naaste gebeurt vanuit vrijwilligheid en kunnen mensen onderling regelen. Ook op internationaal vlak moeten de verantwoordelijkheden van de overheid helder worden afgebakend. De schuldsanering van de Antillen dient daarom stopgezet te worden zolang voorwaarden eenzijdig worden geschonden. Het aantal ambassades en consulaten dat Nederland wereldwijd in standhoudt is ook onnodig geworden in deze tijd. Door Europeanisering kan een selectievere landenkeuze worden gemaakt voor onze diplomatieke vertegenwoordiging. Wat betreft het aankoopbeleid van natuurgronden door de overheid, wil de VVD dat eerst succes wordt geboekt met reeds aangekochte gebieden, alvorens provincies nieuwe aankopen doen. Het ILG (investeringsbudget landelijk gebied) wordt daarom afgeroomd. Tot slot kan ook de volksvertegenwoordiging zelf, zoals het parlement en

gemeenteraden, met minder leden functioneren en kunnen onnodige tussenlagen zoals deelraden worden afgeschaft.

In het kader van de krachtige, kleine overheid past geen softe aanpak van probleemjongeren. De VVD kiest voor een repressieve aanpak. De middelen die het kabinet aanwendt voor de huidige aanpak van probleemjongeren, laat de VVD rechtstreeks terugvloeien in het budget voor meer 'blauw op straat'.

Minder subsidies	2010	2011	Structureel
EZ-subsidies	310	525	550
Milieusubsidies	120	600	750
Afslanken Senter Novem	10	40	80
Subsidies voor milieclubs	10	10	10
Integratiesubsidies	162	500	700
Scheefwoonprikkel uit huurtoeslag	150	225	300
Publieke omroep 3 ^e net	0	100	200
Cultuursubsidies	30	175	225
Afschaffen emancipatiesubsidies	10	10	10
Subsidietaakstelling VWS	50	50	50
Subsidietaakstelling kinderopvang	90	90	90
Subsidietaakstelling OCW	70	70	70
Verhaal kosten strafzaken op verdachte	30	50	50
Ontwikkelingshulp	1390	1900	2500
Stoppen met export kinderbijslag	40	70	70
Afschaffen gratis schoolboeken		290	290
Afschaffen bonusregeling schooluitval	22	22	22
Afschaffen fusieprikkels onderwijs	30	84	84
Afschaffen actieprogr. onderwijsbewijs	25	25	25
Afschaffen kindgebonden budget	900	1064	1100
Doelmatig gebruik OV-kaart		245	245
Actieplan spoor ontdoen van franje	40	40	40
Totaal	3489	6185	7461

Via de subsidieloketten Syntens en SenterNovem probeert de overheid het bedrijfsleven financieel te stimuleren tot ondernemerschap en innovatie. Helaas heeft dit in de praktijk dikwijls een averechts effect. De regelingen brengen de nodige bureaucratische rompslomp met zich mee en blokkeren in al hun ingewikkeldheid juist goede ideeën van ondernemers. De VVD wil daarom een eenvoudig beleid vanuit de overheid, dat niet gaat om een zak met geld, maar vooral om het creëren van gunstige voorwaarden. Ten eerste is dat het terugdringen van het aantal regels die ondernemers belemmeren. Ten tweede is dat het terugdringen van milieu- en innovatiesubsidies. Windmolens horen op wind te draaien en niet op subsidie! In de plaats daarvan ziet de VVD liever dat de overheid de belasting voor ondernemers verlaagt en zelf als klant investeert in nieuwe duurzame toepassingen. Wij hebben daarom middelen vrijgemaakt om de 'launching costumer' -rol van de overheid een impuls te geven. Resterende subsidiemiddelen zijn wat de VVD betreft nuttiger in te zetten voor garantstellingen en bekostiging van onderzoek.

Wat betreft subsidies op het gebied van integratie, gelooft de VVD niet in ‘kopjes thee drinken’ maar in een krachtige aanpak. Wijkproblemen los je niet op door er op kosten van de belastingbetaler kostbare buurtbarbeque’s te organiseren, maar wel door een strenge wijkagent, een lik-op-stuk beleid en werk in plaats van de kilte en anonimiteit van een uitkering. Schooluitval van allochtone leerlingen vang je niet op door doelgroepsubsidies aan onderwijsinstellingen, maar door kinderen al op jonge leeftijd een taaltoets af te nemen, waarmee een niet in te halen taalachterstand wordt voorkomen.

Verder vindt de VVD dat de publieke omroep met één net minder kan opereren en moet besparen op overhead. De publieke taak kan op twee televisiekanalen en vier radiokanalen ook hoogwaardig worden waargemaakt. Zo kan de publieke omroep onafhankelijk worden van reclame-inkomsten en kan oneerlijke concurrentie met commerciële media worden tegengegaan. De extra subsidie van dit kabinet aan de publieke omroep wordt teruggedraaid. Omdat het kabinet al juridische verplichtingen is aangegaan leidt dit niet tot een besparing in 2010.

Op het gebied van cultuur wil de VVD meer ruimte geven aan de samenleving en minder aan de overheid. Dat betekent dat ‘nieuwe mecenasen’ een grotere rol gaan spelen in de financiering. De VVD draait de verhoging van cultuursubsidies die dit kabinet heeft doorgevoerd zoveel mogelijk terug en wil dat instellingen een groter deel van hun inkomen zelf verwerven. Dit cultureel ondernemerschap maakt een einde aan cultuurbeleid waarbij de overheid betaalt en dus bepaalt.

Zowel in het onderwijs als in de zorg grossiert dit kabinet in subsidies. De subsidies in het onderwijs leiden niet tot verbetering van het onderwijs. Zo werden er te weinig resultaten geboekt met de regeling innovatiebox MBO en leiden de subsidies voor het verhogen van het studierendement van studenten met een niet-westerse achtergrond niet tot merkbare verbeteringen. De VVD is ook tegen de nieuwe subsidie voor het godsdienstonderwijs op openbare scholen, die in de begroting is opgenomen op voorstel van het CDA.

De VVD is natuurlijk voor kinderopvang, maar het is onnodig om zoveel subsidie te stoppen in verdere industrialisering (kwaliteit en opleiding) van de sector of om van oppasoma’s en –opa’s te verlangen dat zij zich laten scholen om op hun kleinkinderen te mogen passen in ruil voor een magere subsidie.

Sinds het aantreden van dit kabinet stroomt er een aanzienlijke subsidiestroom vanuit het ministerie van VWS richting ruim 200 patiëntenorganisaties. Bovendien wordt het betuttelingsbeleid om een gezonder leven te stimuleren ook flink gespekt met allerlei subsidies. De VVD scheidt het kaf van het koren en vermindert deze bijdragen met 50 miljoen euro.

De VVD vindt dat de overheid momenteel teveel geld uitgeeft aan zaken die niets bijdragen aan de economie noch aan een sterker Nederland. De gratis schoolboeken doen niets voor de kwaliteit van het onderwijs. Afschaffen hiervan kan helaas niet meer tot een besparing in 2010 leiden omdat het kabinet dit in een wet heeft vastgelegd.

Ook ontwikkelingshulp kost jaarlijks miljoenen, terwijl veel van het geld terecht komt bij corrupte regimes in plaats van bij mensen die echt hulp nodig hebben. Slechts 1/3 van onze ontwikkelingshulp is goed besteed; 1/3 is ronduit schadelijk en 1/3 maakt geen verschil. De VVD halveert daarom het bedrag. Daar bovenop draait de VVD de extra uitgaven voor duurzame energieprojecten in ontwikkelingslanden terug; dit kan gewoon uit het reguliere budget voor OS worden gefinancierd.

De VVD vindt verder de doelgroep die momenteel een beroep doet op een gesubsidieerde huurwoning veel te groot. Wij staan ervoor dat mensen die niet zelf in staat zijn om de huur van een woning op te brengen hierbij ondersteund worden. Maar wij vinden wel dat huishoudens moeten worden geprikkeld om te zoeken naar een woning die niet duurder is dan strikt noodzakelijk. Voor woningen met een relatief hogere kwaliteit is het ook gerechtvaardigd dat huurders een groter deel zelf betalen.

De VVD vindt het oneerlijk als de staat voor de proceskosten van een strafzaak moet opdraaien die is veroorzaakt door een dader die schuldig is bevonden. Daarom willen wij de kosten van een strafzaak op de veroordeelde verhalen.

Het exporteren van kinderbijslag voor kinderen in niet EU-landen is zeer fraudegevoelig en duur om uit te voeren. De VVD pleit er daarom voor de verdragen die ons verplichten de kinderbijslag te exporteren, op te zeggen en de export van kinderbijslag af te schaffen.

Het kindgebonden budget is een puur nivellerende maatregel die de VVD wil afschaffen.

De VVD is tegen onderwijsfabrieken. Derhalve schaffen wij de financiële prikkels die tot fusies aanzetten af.

Activerende sociale zekerheid	2010	2011	Structureel
Participatiewet VVD		500	1250
Beperken Wajong	100	200	
Geen bijstand onder 27 jaar	90	200	200
Sollicitatieplicht bijstandsmoeders	20	20	20
Afschaffen langdurigheidstoelage WWB	40	30	30
WAO-WIA-brugbanen	565	520	375
Participatie, onderkant en armoede	215	280	280
Scherpere voorwaarden deeltijd-WW	200		
Hogere, maar kortere WW		200	900
Korting reïntegratiebudget	190	400	600
Bevriezen resp. ontkoppeling uitkeringen m.u.v. AOW	130	235	1500
Afschaffen wet werk en inkomen kunstenaars	29	45	45
Totaal	1579	2630	5200

De VVD heeft een sociaal zekerheidsstelsel voor ogen waarin zoveel mogelijk mensen meedoen in de samenleving. Thuiszitten terwijl men wel kan werken, is wat de VVD betreft geen optie meer. Bijna één op de twintig 18-jarigen komt direct uit school terecht in de Wajong. Zij krijgen daarmee onnodig levenslang het stempel "arbeidsongeschikt". De VVD wil mensen niet afschrijven maar laten meedoen. Denken in termen van wat mensen wel kunnen in plaats van niet kunnen. Vanuit deze gedachte heeft de VVD de participatiewet voorgesteld, waarmee WWB, Wajong en WSW worden samengevoegd. Deze simpele regeling wordt onder verantwoordelijkheid van de gemeente uitgevoerd. Jongeren onder de 27 krijgen nooit een uitkering, maar zullen moeten werken of leren, tenzij ze volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn.

Ook wil de VVD mensen die thuiszitten motiveren om te gaan werken. Daartoe treffen wij maatregelen die het verschil tussen minimumloon en een uitkering groter maken. Zo worden de uitkeringen op termijn (met uitzondering van de AOW) gekoppeld aan de prijsontwikkeling in plaats van de loonontwikkeling. Volgend jaar worden de uitkeringen (m.u.v. de AOW) bevroren. De AOW blijft als basispensioen welvaartsvast. De WW-duur wordt verkort, maar de VVD zorgt wel voor een hogere uitkering gedurende de eerste 3 maanden. Dit verzacht de klap van werkloosheid maar zorgt er tegelijkertijd voor dat mensen die hun baan zijn kwijtgeraakt niet te lang aan de zijlijn blijven staan. Ook wordt het re-integratiebudget voor gemeenten gekort. Lang niet altijd is re-integratie de oplossing om mensen weer aan het werk te helpen. Er wordt ook teveel geld verspild met re-integratietrajecten. Zeker mensen met een kleine afstand tot de arbeidsmarkt, kunnen beter zelf een nieuwe baan zoeken, dan in een ingewikkeld hulptraject verstrikt te raken.

Wat betreft de deeltijd-WW vindt de VVD dat dit instrument alleen moet worden ingezet door bedrijven die slechts een tijdelijk probleem hebben om hun personeel te kunnen betalen. Is dit niet het geval, dan verstopt de deeltijd-ww de arbeidsmarkt, terwijl eigenlijk flexibiliteit nodig is voor een solide toekomst. Mensen moeten zich bijscholen in plaats van kunstmatig in hun huidige baan te blijven zitten. Dat is

verkapte werkeloosheid. De VVD wil daarom strengere voorwaarden aan de deeltijd-WW verbinden.

Tot slot maakt de VVD een einde aan de Wet Werk en Inkomen voor Kunstenaars. Het is oneerlijk dat kunstenaars met behoud van een uitkering aan de slag gaan in de kunst, terwijl mensen in een ander beroep geen uitkering ontvangen. Momenteel stromen veel mensen direct van de kunstacademie de WWIK in. De VVD maakt hier een einde aan.

Betaalbare zorg	2010	2011	Structureel
Beperken doelgroep zorgtoeslag	1080	1239	1800
Effect zorgpakket op zorgtoeslag	170	230	230
Scheiden wonen en zorg AWBZ	100	100	100
Pakketmaatregelen	340	340	340
Gedragseffect pakketmaatregelen	120	120	120
Gedragseffect huisarts onder eigen risico	150	150	150
Terugdraaien € 47,- chronisch zieken	90	90	90
Eigen risico verhogen naar € 300,-	1100	1100	1100
Totaal	3150	3369	3930

De collectief gefinancierde zorg wordt onbetaalbaar in de toekomst. Gezondheidszorg is een bijzonder goed. Om onverzekerde en uitsluiting te voorkomen, neemt de overheid veel verantwoordelijkheid bij mensen zelf weg. Volgens de VVD-fractie neemt de overheid nu té veel verantwoordelijkheid van de mensen zelf weg. Om de zorg in de toekomst betaalbaar te houden zullen er maatregelen moeten worden genomen opdat de solidariteit tussen gezond en ziek en jong en oud niet in gevaar wordt gebracht. Een te grote afgedwongen solidariteit ondermijnt de echte solidariteit die mensen voor elkaar willen opbrengen. Er zitten dus grenzen aan deze opgelegde solidariteit.

De gemiddelde zorgtoeslag loopt steeds op, nog € 449 in 2006 en al € 654 in 2008, en het aantal ontvangers van zorgtoeslag zal uiteindelijk zo'n 85% van de volwassene populatie beslaan. Het oorspronkelijke doel is daarmee voorbijgeschoten, namelijk compensatie van hoge zorgkosten voor de laagste inkomens. Als gevolg hiervan raakt de betaalbaarheid van de zorg in het geding. De uitgaven voor de zorgtoeslag behelsden in 2006 nog circa 2,5 miljard en zullen naar verwachting oplopen tot ruim 5,3 miljard in 2014. Bovendien moet de zorgtoeslag worden gebaseerd op de daadwerkelijk betaalde premie. Nu is het zo dat die toeslag gebaseerd wordt op de fictieve nominale premie, ongecorrigeerd voor collectiviteitskorting. Het is dus vreemd dat de overheid een tegemoetkoming geeft voor kosten die niet worden gemaakt. Ook vindt de VVD moet de doelgroep worden beperkt. De uitbreiding die in 2008 heeft plaatsgevonden moet dan ook worden teruggedraaid.

De zorgverzekeringspremies kunnen omlaag als er overbodigheden uit het zorgpakket worden gehaald. Het basispakket van de zorgverzekering dreigt zijn functie als verzekering te verliezen als tot het niveau maagzuurremmers tot in de eeuwigheid in het pakket moet blijven zitten. Een verzekering draagt het risico van

kosten die je zelf niet kunt dragen. Daarom moet het zorgpakket iedere keer weer tegen het licht worden gehouden en moet een afweging worden gemaakt tussen wat mensen zelf kunnen betalen en wat gedragen moet worden door de verzekeraar. De kosten van de zorgtoeslag zullen eveneens beperkt worden (€ 170 miljoen in 2010).

De VVD kiest er eveneens voor om het eigen risico te verhogen maar tegelijkertijd te laten compenseren door de markt middels een naturapremie. In de praktijk is er dan een hoger eigen risico (€ 300,--) voor mensen met een "restitutiepolis" en een gelijk eigen risico (€ 150) wanneer mensen kiezen voor een "naturapolis". De VVD is voor een solidair zorgstelsel maar vindt het niet nodig dat chronisch zieken minder betalen dan overige betalers. Derhalve schaft de VVD de korting van € 47,- op de premie voor chronisch zieken af. Ook deze maatregelen worden direct gecompenseerd door een lagere zorgpremie (zie lastenverlichting).

Door deze maatregelen kan de zorgverzekeringspremie voor verzekerden met gemiddeld 124 euro omlaag en voor werkgevers met 34 euro (per werknemer). Daarboven betalen werkenden 15 euro minder belasting als gevolg van de maatregelen in de zorg.

De VVD stelt voor om het wonen uit de AWBZ te halen. In plaats hiervan kan een beroep worden gedaan op de huurtoeslag.

Terugdraaien crisispakket Kabinet	2010	2011	Structureel
Onderhoud en bouw instellingen	290	10	
Onderhoud en bouw scholen	130		
Convenant jeugdwerkloosheid	70	23	
Duurzame economie	90	23	
Schuldhelpverlening	30	50	
Innovatieprogramma's FES	100	400	
Totaal	710	506	

De VVD maakt andere keuzes ten aanzien van de aanpak van de crisis. Daar waar het kabinet de bouw wil stimuleren via de publieke sector – investeringen in zorginstellingen en scholen – kiest de VVD voor het stimuleren van de particuliere vraag. De VVD maakt daarom het verbouwen van de woning aantrekkelijker door het tijdelijk invoeren van het verlaagde BTW -tarief. De rekening van bijvoorbeeld de aannemer of loodgieter valt daarmee 13 % lager uit. Deze regeling is ook gunstiger voor de bouwsector aangezien iedere onderneming voordeel kan hebben van deze algemene maatregel, van zzp'er tot grote aannemer.

De convenanten jeugdwerkloosheid behelzen niet meer dan een pot met geld, waarvan de effecten niet duidelijk zijn. De VVD heeft reeds in maart een motie ingediend om jongeren langer te kunnen laten werken op een tijdelijk contract. Het wetsvoorstel dat dit mogelijk maakt ligt inmiddels in de Tweede Kamer. De VVD bewijst daarmee dat niet altijd alles geld hoeft te kosten.

Er is al veel aandacht voor duurzame economie; er is al een vangnet voor mensen die vast komen te zitten door schulden, en subsidies gefinancierd vanuit de

aardgasbaten voor onderzoekinstellingen dragen niet bij aan de groei van innovatie. De VVD kiest voor andere stimuleringsmaatregelen, die meer gewicht in de schaal leggen (zie toelichting op de maatregelen voor de woningmarkt en de bouw).

Overige lange termijn maatregelen	2010	2011	Structureel
Verhogen AOW-leeftijd		100	3000
Flexibilisering arbeidsmarkt		40	300
Invoeren sociaal leenstelsel			1000
Kinderbijslag naar aantal kinderen	4	22	700
Beperken immigratie		300	600
Totaal	4	462	5600

De VVD maakt een aantal fundamentele keuzes voor een solide toekomst voor Nederland.

De AOW dreigt op termijn onbetaalbaar te worden wegens de toenemende vergrijzing. Er moeten dus maatregelen worden genomen om deze wet betaalbaar en beschikbaar voor iedereen te houden. De VVD biedt het antwoord: flexibiliseer de AOW-leeftijd van 65 naar 67 jaar en doe dit in kleine stapjes over 24 jaar. En ontzie de mensen die op hun 65^e al 40 jaar gewerkt hebben. Dat is een eerlijker, op de persoon toegesneden aanpak dan een rigoureuze collectieve verhoging.

Ook de arbeidsmarkt vraagt om vernieuwing. Rigide ontslagbescherming biedt schijnzekerheid in een tijd waarin de wereld om ons heen razendsnel verandert. Flexibiliteit is de nieuwe zekerheid. Door een leven lang te leren kunnen mensen zich passend blijven inzetten, ook als de werkgelegenheid verandert. Dit betekent ook dat er meer flexibiliteit moet zijn tussen sectoren. Een lasser die op latere leeftijd voor de klas gaat staan, laat zien dat het model van meester en gezel actueler kan zijn dan ooit.

Wat betreft de kinderbijslag wil de VVD in de toekomst verschil gaan maken tussen het bedrag dat ouders voor een eerste kind en een tweede en verdere kinderen ontvangen. Deze maatregel draagt bij aan de houdbaarheid van de overheidsfinanciën en raakt ouders niet onnodig in de portemonnee. Het bedrag voor het eerste kind blijft namelijk ongewijzigd. Dit is in de regel het kind waarvoor door ouders de meeste kosten worden gemaakt. Deze regeling wordt geleidelijk ingevoerd en zal geen verandering met zich mee brengen voor mensen die op dit moment al kinderbijslag ontvangen.

Tot slot vindt de VVD het onacceptabel dat de instroom van asielzoekers onder dit kabinet weer is verdubbeld. Wij staan voor een streng asiel- en immigratiebeleid. Kansarme immigratie wordt beperkt, en iedereen die hier binnenkomt levert een bijdrage aan de samenleving; Huwelijksimmigranten worden bijvoorbeeld alleen nog toegelaten als zij de taal willen leren en slagen voor een inburgeringscursus. Partners onder de 24 en neven of nichten krijgen geen verblijfsvergunning.

Toelichting terugdraaien fiscale subsidies

	2010	2011	Structureel
Afschaffen aanrechtsubsidie in 15 jaar	100	350	900
Inkomensafhankelijke arbeidskorting	720	720	720
Afschaffen doorwerkbonus	180	190	200
Afschaffen ouderschapsverlofkorting	90	90	90
Afschaffen levensloop (muv +/- 1955)	200	200	200
Totaal	1290	1550	2110

De VVD wil dat zo veel mogelijk mensen werken. De zogenaamde aanrechtsubsidie houdt met name vrouwen thuis. Het kabinet schaft de aanrechtsubsidie ook in 15 jaar af, maar heeft een aantal uitzonderingen op de regel gemaakt. De VVD heft deze uitzonderingen op, maar hanteert een overgangstermijn van 15 jaar.

De inkomensafhankelijke arbeidskorting wordt afgeschaft aangezien dit pure nivellerende inkomenspolitiek is voor werkenden met kinderen. De VVD wil werken voor iedereen aantrekkelijker maken en kiest voor een algemene belastingverlaging en een verhoogde algemene arbeidskorting.

De doorwerkbonus hangt samen met de Bosbelasting die in 2011 wordt ingevoerd. De VVD draait deze belasting terug en laat daarom ook de doorwerkbonus vervallen.

Van de ouderschapsverlofkorting kan alleen gebruik worden gemaakt in combinatie met de levensloopregeling. De VVD is geen voorstander van de levensloopregeling, aangezien we mensen zelf verantwoordelijkheid willen geven over de inrichting van hun leven. Bovendien betekent de levensloop samen met alle afgeleide regelingen een enorme administratieve last voor werkgevers. Afschaffing van de levensloopregeling betekent dus een aanzienlijke vereenvoudiging van de loonheffing.